

erkjendes af Sagkyndige, at naar man nu fik denne anden Måsse, saa vilde det ogsaa være en betydelig Forbedring, om man kunde bygge en ny Dvn, da Brændingen af denne fremmede Måsse fordrer en noget anden og forskjellig Indretning af Dvnen. En anden Grund til nye Udgifter vil ogsaa ligge deri, at det vil være i en fornuftig Fabrikbestyrelses Interesse at anlægge Fabrikken paa et andet og mindre dyrt Sted, saaledes at man frashlyttede den dyre Grund, hvor Fabrikken nu ligger, hvilket, som sagt, ogsaa vilde være forbundet med meget betydelige Omkostninger. Vi maae saaledes vente, mine Herrer! at Fabrikken vil vedblive at være dyr for Statskassen, og om meget kort Tid, maaskee allerede næste Aar, vente at see opført Bevilling til ikke ubetydelige Summer, som vilde medgaae til Forandring og til Forbedring af Porcellainsfabrikationen. Hertil kommer, at da man jo dog maa antage, at Handelsforbindelsen med Udlandet i det Hele maa udvide sig og blive livligere, saa er det ikke rimeligt, at Fabrikken vil kunne holde de Priser, som den nu holder, og som er højere end Udlandets, naagtet den Told, som der nu finder Sted. Det bliver derfor nødvendigt, dersom Fabrikken skal kunne drives i Fremtiden, som en Fabrik bør drives, at den maa nedsætte sine Priser til det, hvorfor ligesaa gode Varer kunne indforskrives fra Udlandet, men deraf vilde atter opstaae et Tab i Indtægter, som maatte erstattes ved en forøget Drift. Alle disse Omstændigheder synes mig at tyde hen paa, at vi, dersom vi vilde beholde Fabrikken, maae gjøre Regning paa, at sætte ikke saa lidt flere Penge i den; men paa denne Maaade kunne vi let atter komme ind paa det gamle System, som har kostet Staten saamange Penge. Naar man holder disse Omstændigheder fast, troer jeg vistnok, man maa indrømme, at det vilde have særdeles betydelige Indvendinger imod sig, om man endnu længere beholdt Fabrikken. Jeg troer derfor, at Udvalgets Forslag er gaaet ud fra det rigtige Synspunkt, nemlig at man ved et Botum i Finantsloven skulde tilkjendegive, at det er Thingets Billie, at et alvorligt Forsøg paa Salg af Fabrikken skal gjøres. Dette, mener jeg, følger ligefrem af Udvalgets Forslag.

Skulde overordentlige Omstændigheder indtræde, som gjorde det umuligt at faae den solgt, ja da maatte jo den ærede Indenrigsminister fremkomme for Thinget næste Gang og retfærdig gjøre sin Fremgangsmaade i saa Henseende, og forlange en yderligere Creditbevilling; men saaledes som Udvalget har foreslaaet det opført i Finantsloven, vil Følgen blive den, at dette alvorlige Forsøg, som ønskes gjort, ogsaa vil blive gjort, og til at gjøre dette, opfordrer jeg herved Thinget.

Wifens: Jeg troer, at vi kunne være saa temmelig enige om, at man hverken skal opbygge eller nedrive, uden at man har en tilstrækkelig Grund dertil. Jeg nægter aldeles ikke, at de Grunde for Fabrikkens Tilintetgjørelse, som ere blevne anførte af de to ærede Deputerede for Aalborg Amts 3die District (Née) og Holbæk Amts 2det District (Tscherning), kunne have meget for sig fra et almindeligt Standpunkt; imidlertid er der dog ogsaa Noget i dem, som jeg troer maa være Enhver iøinesaldende at være urigtigt. Jeg er saa heldig, at jeg kan tale af noget nærmere Kjendskab til den foreliggende Sag; thi jeg har for noget over et Aar siden havt Leilighed til at gjøre mig meget nøagtigt bekjendt dermed, nemlig i Anledning af en Betænkning, som jeg har afgivet angaaende Fabrikkens Nedlæggelse, og jeg kom, jeg tør idetmindste sige ved en særdeles samvittighedsfuld Undersøgelse af Alt, til et Resultat, som overraskede mig selv i en høj Grad. Dette Resultats Rigtighed tør jeg nu idetmindste for en Deel betragte som stadfæstet af Erfaring, idet en endogsaa temmelig ringe Deel af de Reformer, som jeg paaviste, allerede har ført til en langt større Forbedring i Fabrikkens Status, end jeg selv havde ventet, og, da der staaer endnu større og flere tilbage, alle, som de allerede foretagne, af den Veskaffenhed, at enhver Kjøbmand, jeg vil helst bruge dette Ord, som eiede Fabrikken, øieblikkeligt vilde foretage dem, saa maa jeg antage, at det ingenlunde er et lykkeligt Dieblif, vi nu bestinde os i, men at det kun er paa et Punkt, hvor Fabrikken er i en stadig og god Fremfærd, forudsat at man ikke voldsomt bryder den af. Jeg kjender ikke de tidlige Røfter om Reformer, som ere citerede af